

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія інформаційних технологій

КУРСОВИЙ ПРОЕКТ
(РОБОТА)

Програмування
(назва дисципліни)

на тему: Розробка програмного додатку для рекомендацій книг

Студента (ки) IV курсу 47-КМ групи
спеціальності 123 Комп'ютерна
інженерія

спеціалізації 5.123.1 Обслуговування
комп'ютерних систем і мереж

Харчов Ю.Ю.

Керівник: викладач **Васильєв М.В.**

Національна шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS ____

Члени комісії: _____ (Васильєв М.В.)
(підпис)

_____ (_____)
(підпис)

_____ (_____)
(підпис)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні циклової комісії
Голова циклової комісії
Марина ВЕЛИЧКО
«24» жовтня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. відділення
Олеся ТВЕРДОХЛІБОВА
«25» жовтня 2024 р.

Завдання

на курсовий проєкт студенту гр. 47-КМ
спеціальність/освітньо-професійна програма 123 Комп'ютерна інженерія
/5.123.1 Обслуговування комп'ютерних систем і мереж

Харчова Юрія Юрійовича

Тема: Розробка програмного додатку для рекомендацій книг.
Термін виконання роботи з 12.11.2024 р. по 06.04.2025 р.
Вхідні дані для проєктування: (Варіант №23)

Розробка програмного продукту для рекомендації книг. Додаток повинен мати редагований список книг, та рекомендувати книги користувачу по певним параметрам. Для зберігання інформації програма використовує базу даних.

Література та посібники для проєктування:

1. Head-First Python, 2nd edition: Paul Barry. - Sebastopol, California, U.S.: O'Reilly Media, 2016. – 622 с.
2. Think Python: How to Think Like a Computer Scientist, 2nd edition: Allen B. Downey. - Sebastopol, California, U.S.: O'Reilly Media, 2015. – 292 с.
3. Clean Code: A Handbook of Agile Software Craftsmanship: Robert C. Martin. - London, England: Pearson, 2008. – 464 с.
4. Python.org: веб-сайт. URL: <https://www.python.org> (дата звернення: 01.09.2024)
5. Python Tutorial: веб-сайт. URL: <https://www.w3schools.com/python/> (дата звернення: 01.09.2024)
6. Learn to become a modern Python developer: веб-сайт. URL: <https://roadmap.sh/python/> (дата звернення: 01.09.2024)

Зміст розрахунково-пояснювальної записки

№ п/п	Зміст	Планований термін виконання	Фактичний термін виконання	%
1.	Вступ	30.11.2024	30.12.2024	5
2.	Аналіз задачі, засобів та методів її вирішення	13.12.2024	13.12.2024	15
3.	Проектування загального алгоритму роботи програми	18.12.2024	18.12.2024	40
4.	Розробка програмного забезпечення	02.03.2025	02.03.2025	80
5.	Керівництво користувача	09.03.2025	09.03.2025	90
6.	Висновки	15.03.2025	15.03.2025	95
7.	Список використаних джерел	06.04.2025	06.04.2025	100

Керівник курсової роботи _____ Микола ВАСИЛЬЄВ

Завдання до курсової роботи

Одержав(ла) студент(ка) гр. 47-КМ _____ (_____)

Дата «12» листопада 2024 р.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка містить сторінки 57, рисунки 39, використану літературу 6 та додатки 2.

Об'єктом розробки є програма для рекомендації книг.

Мета розробки – створення програмного забезпечення для зручного збереження, редагування та управління списком книг, а також для надання користувачам персоналізованих рекомендацій на основі вибраних параметрів (жанру, рейтингу тощо).

У процесі роботи проведено розробку блок-схеми алгоритму роботи програми та окремих функцій, створено програму, яка реалізує цей алгоритм.

Основні конструктивні та техніко-економічні показники:

висока надійність, зручність у користуванні, ефективність у виборі книг за заданими критеріями.

Розроблений застосунок може використовуватися для підвищення ефективності пошуку та вибору книг, допомагаючи користувачам швидко знаходити найкращі варіанти відповідно до їхніх вподобань.

Python, Visual Studio, SQL Server, Tkinter, pyodbc, книги, рекомендації.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

МП – Мова програмування;

ПЗ – Програмне забезпечення;

БД – База даних;

GUI – Графічний інтерфейс користувача;

SQL – Мова структурованих запитів;

UI – Користувацький інтерфейс.

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ.....	4
ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	5
1. ВСТУП.....	7
2. АНАЛІЗ ЗАДАЧІ, ЗАСОБІВ ТА МЕТОДІВ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	8
2.1 Python.....	9
2.2 Історія створення мови програмування Python	11
2.3 База даних SQL Server	13
3. ПРОЕКТУВАННЯ ЗАГАЛЬНОГО АЛГОРИТМУ РОБОТИ ПРОГРАМИ.....	15
3.1 Загальна структура програми	15
3.2 Алгоритм роботи програми	15
4. РОЗРОБКА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	22
4.1 Створення бази даних.....	22
4.2 Налаштування підключення до бази даних	23
4.3 Функція для встановлення підключення до бази даних	23
4.4 Функція для додавання книги до бази даних	24
4.5 Функція для отримання рекомендованих книг із бази даних	25
4.6 Функція для отримання всіх книг із бази даних	26
4.7 Функція для оновлення інформації про книгу в базі даних.....	27
4.8 Функція для видалення книги з бази даних	29
4.9 Візуальна частина	31
4.10 Функція для додавання книги	31
4.11 Функція для редагування книги	32
4.12 Функція для видалення книги.....	33
4.13 Функція очищення форми.....	33
4.14 Функція для отримання рекомендацій.....	34
4.15 Ініціалізація головного вікна.....	35
5. КЕРІВНИЦТВО КОРИСТУВАЧА.....	38
6. ВИСНОВКИ.....	44
7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45
ДОДАТКИ.....	46

					<i>5.123.1.47-КП</i>		
Змін.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата			
Розроб.		Харчов Ю.Ю.			<i>Пояснювальна записка</i>	Літ.	Арк.
Перевір.		Васильєв М.В.					6
Т. контр.						<i>ХПФК група 47-КМ</i>	
Н. Контр.							
Затверд.							
						Аркуші	57

1. ВСТУП

Останнім часом інформаційні технології стали невід'ємною частиною повсякденного життя, і їх застосування охоплює всі сфери діяльності. Усе більше людей використовує програмне забезпечення для пошуку, вибору та управління інформацією, зокрема у сфері літератури. Сучасні цифрові рішення дозволяють автоматизувати процеси підбору книг відповідно до вподобань користувачів, що значно покращує їхній досвід читання.

Метою цього проекту є розробка програмного додатку для рекомендації книг, який дозволяє користувачам зручно переглядати, додавати та редагувати список книг, а також отримувати персоналізовані рекомендації на основі жанру, рейтингу та інших параметрів. Додаток буде використовувати базу даних для збереження інформації про книги та алгоритм відбору для формування рекомендацій.

Актуальність цього проекту зумовлена зростаючою популярністю цифрових бібліотек і необхідністю швидкого доступу до якісних літературних творів. Використання бази даних для збереження та управління інформацією дозволить забезпечити зручність роботи з великим обсягом даних і надійність доступу.

Метою даного проекту є створення ефективного інструменту для автоматизації процесу підбору книг, що допоможе користувачам знайти найкращі варіанти відповідно до їхніх уподобань, спростить процес вибору літератури та підвищить загальну якість взаємодії з книгами.

					5.123.1.47-КП	Лист
						7
Изм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		

2. АНАЛІЗ ЗАДАЧІ, ЗАСОБІВ ТА МЕТОДІВ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій одним із ключових аспектів сучасного цифрового середовища є забезпечення ефективного доступу до інформації. У сфері літератури та книжкових рекомендацій користувачі часто стикаються з проблемою вибору серед великої кількості доступних книг. Тому актуальним є створення програмного забезпечення, яке дозволить автоматизувати процес підбору книг та надавати персоналізовані рекомендації.

Основною задачею даного проекту є розробка програмного додатку, що надасть можливість користувачам отримувати рекомендації книг на основі їхніх уподобань, зберігати інформацію про книги та редагувати власну бібліотеку. Додаток буде працювати з базою даних, у якій зберігатимуться відомості про книги, їх жанри, рейтинги та інші параметри.

Основні вимоги до програмного забезпечення:

- Збереження та організація інформації про книги.
- Можливість додавання, редагування та видалення записів у бібліотеці.
- Алгоритм формування рекомендацій на основі жанру, рейтингу або інших параметрів.
- Зручний та інтуїтивно зрозумілий графічний інтерфейс.
- Надійний та швидкий доступ до бази даних.

Засоби реалізації: для розробки програмного продукту будуть використані сучасні технології та програмні засоби:

- Мова програмування Python – забезпечить гнучкість у розробці додатку та його взаємодії з базою даних.
- Tkinter – бібліотека для створення графічного інтерфейсу, що дозволить користувачам зручно працювати з додатком.
- База даних SQL Server – для збереження інформації про книги та користувачів, що забезпечить швидкий доступ до даних та їхню структурованість.

- pyodbc – бібліотека для інтеграції Python із SQL Server, яка дозволить ефективно обробляти запити до бази даних.

Методи вирішення задачі:

1. Модульна архітектура – розробка окремих модулів для роботи з базою даних, формування рекомендацій та управління графічним інтерфейсом.
2. Графічний інтерфейс – створення інтуїтивно зрозумілого GUI, що забезпечить простоту взаємодії з додатком.
3. Розробка алгоритму рекомендацій – використання фільтрації за жанром, рейтингом та іншими критеріями для надання персоналізованих рекомендацій.
4. Оптимізація роботи з базою даних – забезпечення швидкої обробки запитів для ефективного доступу до інформації про книги.

Запропонований додаток дозволить користувачам легко знаходити книги відповідно до своїх інтересів, автоматизуючи процес вибору літератури та підвищуючи зручність використання цифрової бібліотеки.

2.1 Python

Python є однією з найпопулярніших мов програмування завдяки своїй простоті, гнучкості та широкому спектру можливостей. Вона активно використовується у сфері розробки програмного забезпечення, обробки даних, автоматизації процесів, створення веб-додатків, а також у таких напрямках, як штучний інтелект та машинне навчання.

Однією з ключових причин вибору Python для цього проекту є його зручність у розробці та велика кількість бібліотек, що спрощують виконання завдань, зокрема роботу з базами даних, створення графічного інтерфейсу та взаємодію з іншими технологіями.

Основні переваги Python для реалізації проекту:

1. Легкість у вивченні та читабельність коду
- Python має простий і зрозумілий синтаксис, що дозволяє розробникам швидко освоїти мову та зосередитися на вирішенні основних завдань.

					5.123.1.47-КП	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		9

Це особливо корисно для розробки програм, які потребують швидкого створення та тестування функціональності.

2. Розвинена екосистема бібліотек завдяки широкому вибору готових бібліотек Python значно спрощує роботу над проектами. Наприклад, для взаємодії з базами даних у цьому проекті буде використано бібліотеку pyodbc, яка забезпечує зручне підключення до SQL Server. Для побудови графічного інтерфейсу користувача використовується Tkinter, що дозволяє легко створювати інтуїтивно зрозумілий GUI.
3. Кросплатформність програми, написані на Python, можуть працювати на різних операційних системах без значних змін у коді. Це забезпечує високу гнучкість і можливість використання розробленого програмного забезпечення на пристроях із різними ОС, такими як Windows, Linux та macOS.
4. Швидка розробка та зручне тестування Python дозволяє суттєво скоротити час на створення програмного забезпечення завдяки своїй простоті та великій кількості інструментів для автоматизації тестування. Це допомагає швидко знаходити та виправляти помилки, що є особливо важливим у процесі розробки.
5. Гнучкість та розширюваність Python є потужною мовою, яка дозволяє реалізовувати складні алгоритми та інтегрувати додатковий функціонал. Наприклад, за допомогою бібліотек для роботи з мережею можна реалізувати відправлення повідомлень через електронну пошту, SMS або месенджери.
6. Об'єктно-орієнтований підхід та підтримка об'єктно-орієнтованого програмування (ООП) дає можливість організувати код у вигляді класів і об'єктів, що робить його більш структурованим і легким для розширення. Це важливий аспект при розробці програмного забезпечення, яке має потенціал для подальшого вдосконалення та додавання нових можливостей.

Завдяки цим перевагам Python є ідеальним вибором для реалізації проекту, забезпечуючи високу продуктивність, легкість у розробці та зручність у використанні.

2.2 Історія створення мови програмування Python

Python — це високорівнева мова програмування, яка була створена наприкінці 1980-х років і офіційно випущена в 1991 році. Її розробником став Гвідо ван Россум (Guido van Rossum), голландський програміст, який на той час працював у дослідницькому центрі CWI (Centrum Wiskunde & Informatica) в Нідерландах.

Передумови створення:

Гвідо ван Россум працював над проєктом ABC — мовою програмування, розробленою для навчальних цілей, яка мала простий синтаксис і була орієнтована на легкість використання. Однак ABC мала певні недоліки, зокрема обмежені можливості розширення. Це спонукало ван Россума створити нову мову, яка б поєднувала простоту синтаксису з потужністю та гнучкістю.

Початок розробки:

У 1989 році Гвідо ван Россум почав працювати над новою мовою у вільний час, використовуючи напрацювання проєкту ABC та додаючи до них такі важливі функції, як робота з винятками, модульність та взаємодію з операційною системою.

Назву «Python» він обрав не на честь змії, а через своє захоплення британським комедійним шоу Monty Python's Flying Circus. Він прагнув, щоб нова мова була легкою та зрозумілою, а її використання приносило задоволення.

Офіційний випуск:

Перша версія Python 0.9.0 була випущена в 1991 році. Вона вже мала ключові особливості, які визначають мову до сьогодні:

- Динамічну типізацію
- Автоматичне керування пам'яттю

					5.123.1.47-КП	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		11

- Підтримку об'єктно-орієнтованого програмування
- Вбудовані типи даних (списки, словники тощо)

У 1994 році вийшла Python 1.0, яка стала популярною серед розробників завдяки своїй простоті та потужності.

Подальший розвиток:

- Python 2.0 (2000 р.) — додано збірку сміття та підтримку спискових включень (list comprehensions).
- Python 3.0 (2008 р.) — значне оновлення, яке принесло покращення в синтаксисі та управлінні пам'яттю, проте не зберегло зворотну сумісність із Python 2.x.

На сьогодні Python є однією з найпопулярніших мов програмування у світі, активно використовується в розробці веб-додатків, наукових дослідженнях, аналізі даних, машинному навчанні та багатьох інших сферах.

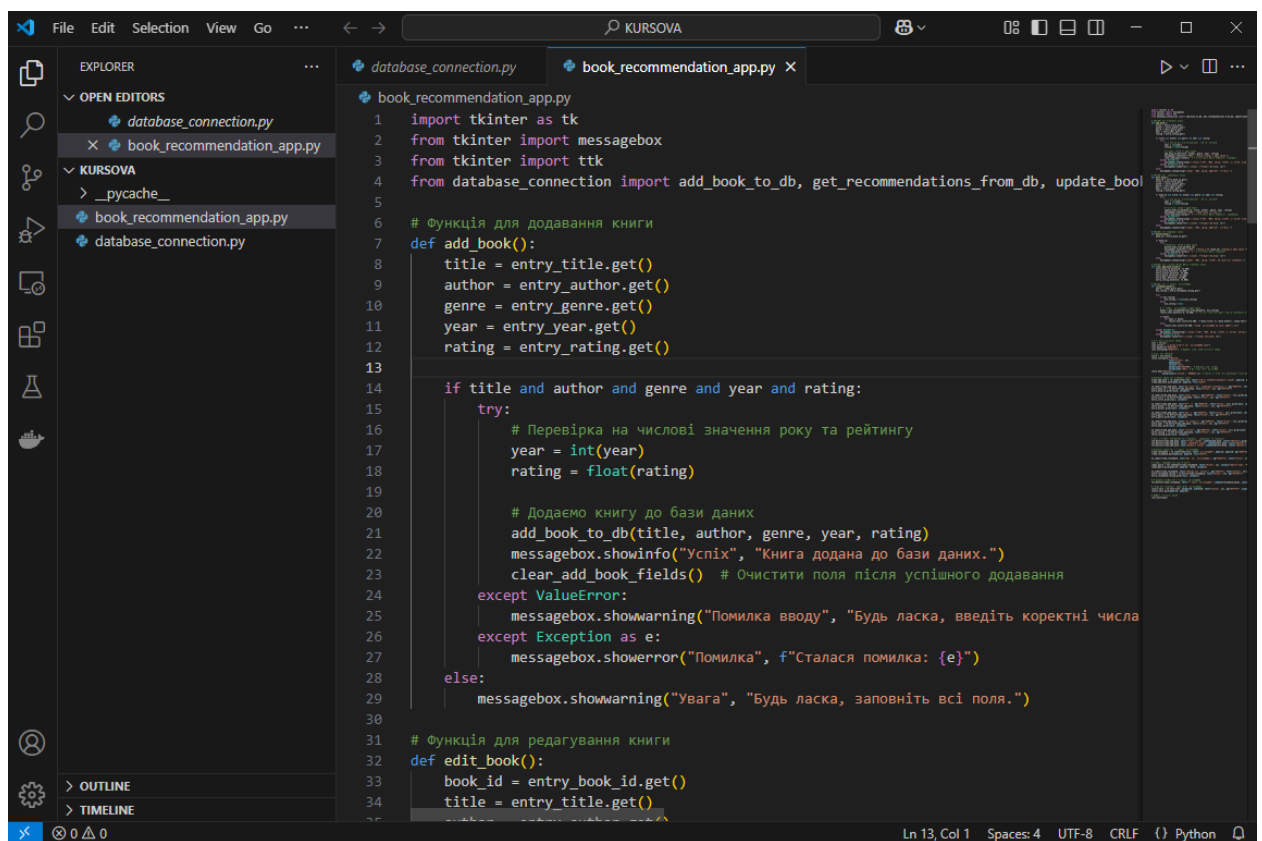

Рис.2.2.1 – Середовище розробки Visual Studio

2.3 База даних SQL Server

SQL Server — це потужна реляційна система керування базами даних (РСКБД), розроблена компанією Microsoft. Вона забезпечує зберігання, обробку та управління великими обсягами даних, а також підтримує мову структурованих запитів SQL (Structured Query Language) для взаємодії з даними.

Історія та розвиток:

Перша версія SQL Server була випущена в 1989 році як спільний продукт компаній Microsoft, Sybase та Ashton-Tate. Однак у подальшому Microsoft самостійно розвивала систему, зробивши її ключовим компонентом екосистеми своїх корпоративних рішень.

З роками SQL Server зазнав численних удосконалень, серед яких підтримка хмарних технологій, розширені засоби безпеки, покращена продуктивність та оптимізація запитів.

Основні можливості SQL Server:

1. Реляційна модель даних – SQL Server використовує таблиці, що мають зв'язки між собою, що дозволяє ефективно зберігати й обробляти великі обсяги структурованої інформації.
2. Підтримка транзакцій – забезпечує цілісність даних завдяки використанню механізмів ACID (атомарність, узгодженість, ізоляція, надійність).
3. Розширена система безпеки – містить механізми аутентифікації, авторизації, шифрування та аудитів для захисту даних.
4. Оптимізація продуктивності – завдяки кешуванню запитів, індексуванню та аналітичним інструментам SQL Server дозволяє швидко обробляти складні запити.
5. Підтримка хмарних технологій – інтеграція з Microsoft Azure дає змогу працювати з базами даних у хмарному середовищі.
6. Вбудовані засоби резервного копіювання – дозволяють автоматично створювати резервні копії для захисту від втрати даних.

Використання SQL Server у проекті:

У цьому проекті SQL Server використовується для зберігання інформації про книги, їхні характеристики (автор, жанр, рейтинг), а також управління даними користувачів та рекомендаціями. Основні завдання, які виконує база даних у програмі:

- Збереження списку книг із відповідними атрибутами.
- Фільтрація та пошук книг за жанром, рейтингом та іншими параметрами.
- Зберігання інформації про користувачів і їхні вподобання.
- Формування рекомендацій на основі вподобань користувачів.

Для взаємодії Python з SQL Server у проекті використовується бібліотека pyodbc, яка забезпечує виконання SQL-запитів та отримання даних з бази.

SQL Server є оптимальним вибором для реалізації цього програмного додатку, оскільки забезпечує високу продуктивність, безпеку та надійність збереження інформації.

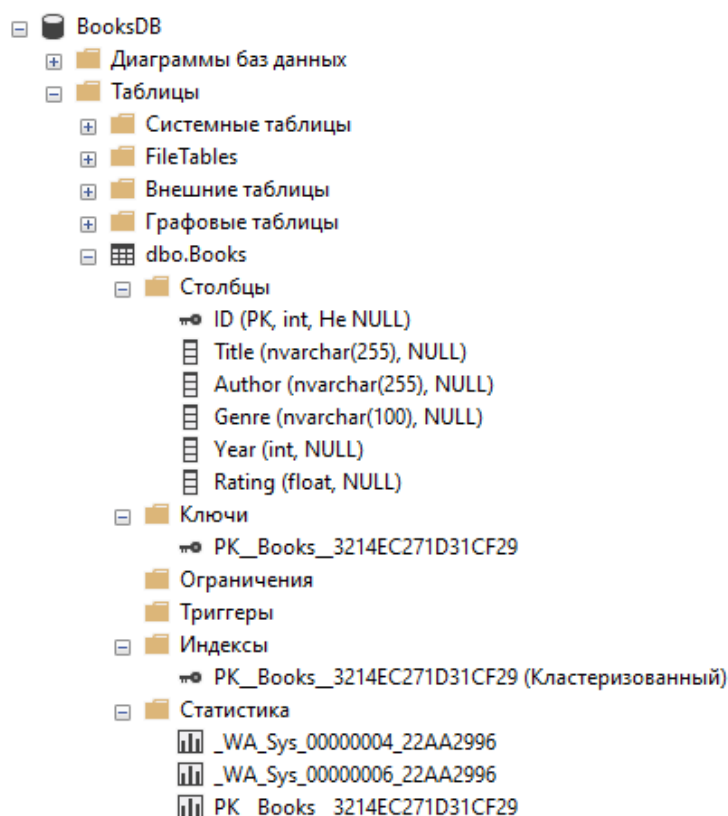

Рис.2.3.1 – База даних BooksDB в SQL Server

3. ПРОЕКТУВАННЯ ЗАГАЛЬНОГО АЛГОРИТМУ РОБОТИ ПРОГРАМИ

3.1 Загальна структура програми

Програмний додаток для рекомендації книг має модульну структуру, що забезпечує зручність у розробці, підтримці та розширенні функціоналу. Основні компоненти програми включають:

- Графічний інтерфейс користувача (GUI) – реалізований за допомогою Tkinter, забезпечує взаємодію користувача з додатком.
- База даних (SQL Server) – використовується для зберігання інформації про книги, користувачів та рекомендації.
- Модуль управління базою даних – клас для взаємодії з SQL Server через бібліотеку pyodbc.
- Модуль обробки рекомендацій – алгоритм вибору книг на основі жанру, рейтингу та вподобань користувача.
- Модуль керування користувачами та книгами – реалізує додавання, редагування та видалення книг, а також управління профілями користувачів.

3.2 Алгоритм роботи програми

- Запуск програми – відкривається головне вікно з інтерфейсом.
- Завантаження даних – підключення до SQL Server, отримання списку книг.
- Додавання, редагування та видалення книг – адміністратор може змінювати базу книг.
- Вибір параметрів користувачем – користувач обирає жанр, рейтинг тощо.
- Генерація рекомендацій – алгоритм аналізує вибрані параметри та пропонує відповідні книги.
- Відображення результату – користувач отримує список рекомендованих книг.

Ця структура дозволяє зробити програму зручною, гнучкою та легкою у підтримці, а використання SQL Server та Python забезпечує надійну та швидку роботу додатка.

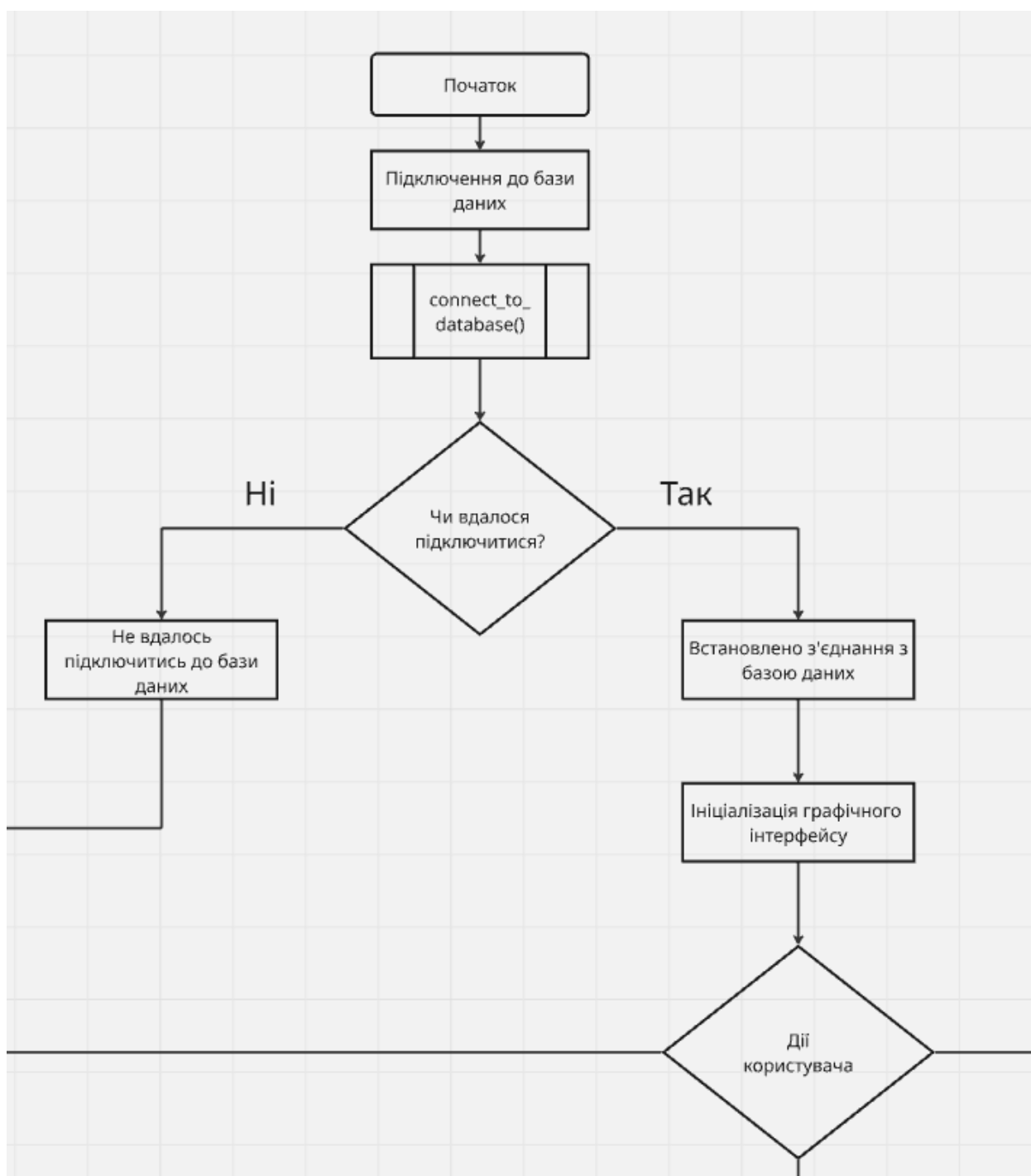

Рис.3.2.1 – Алгоритм роботи застосунку від початку до дій користувача

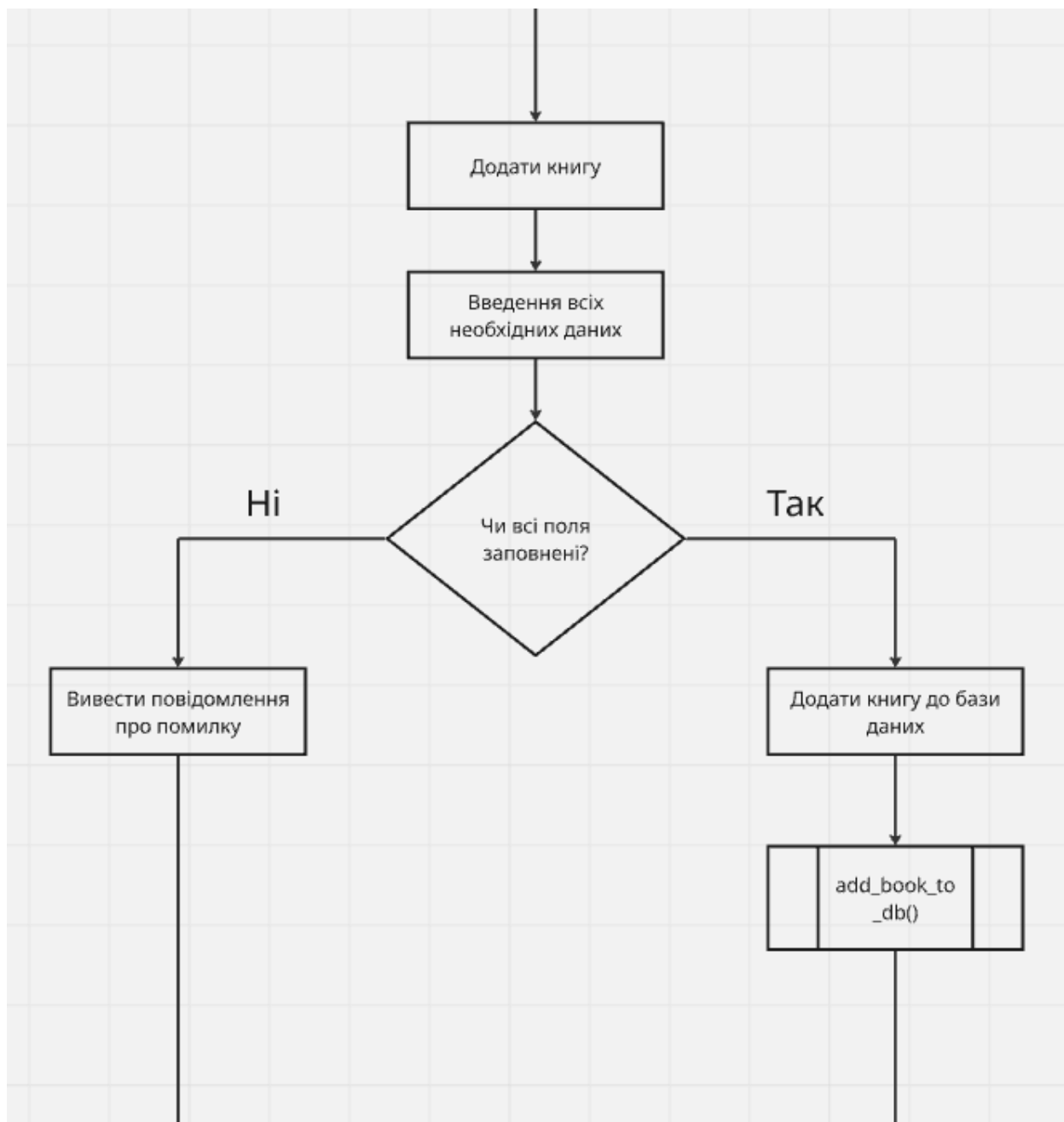

Рис.3.2.2 – Алгоритм роботи завдання “Додати книгу”

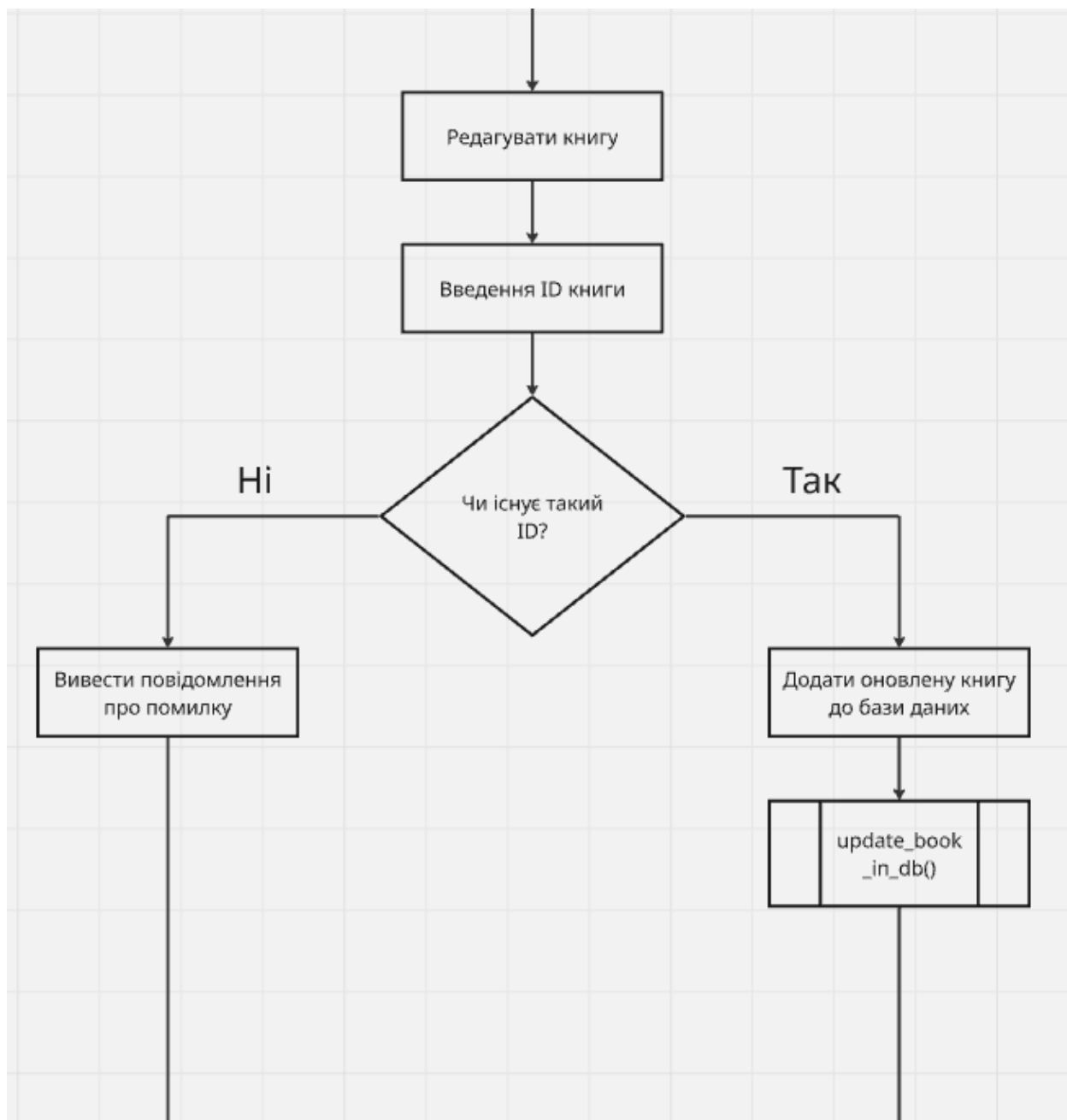

Рис.3.2.3 – Алгоритм роботи завдання “Редагувати книгу”

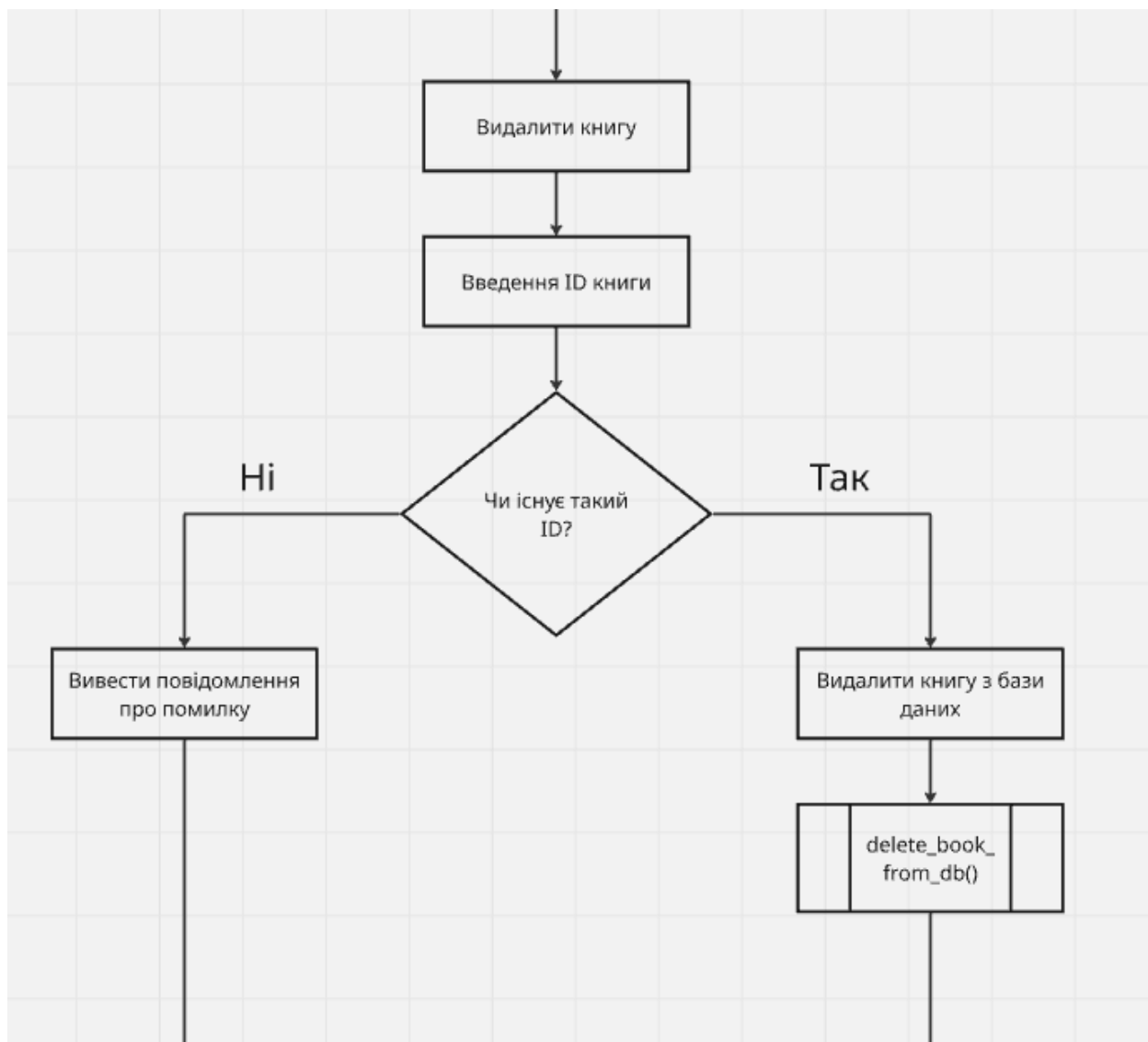

Рис.3.2.4 – Алгоритм роботи завдання “Видалити книгу”

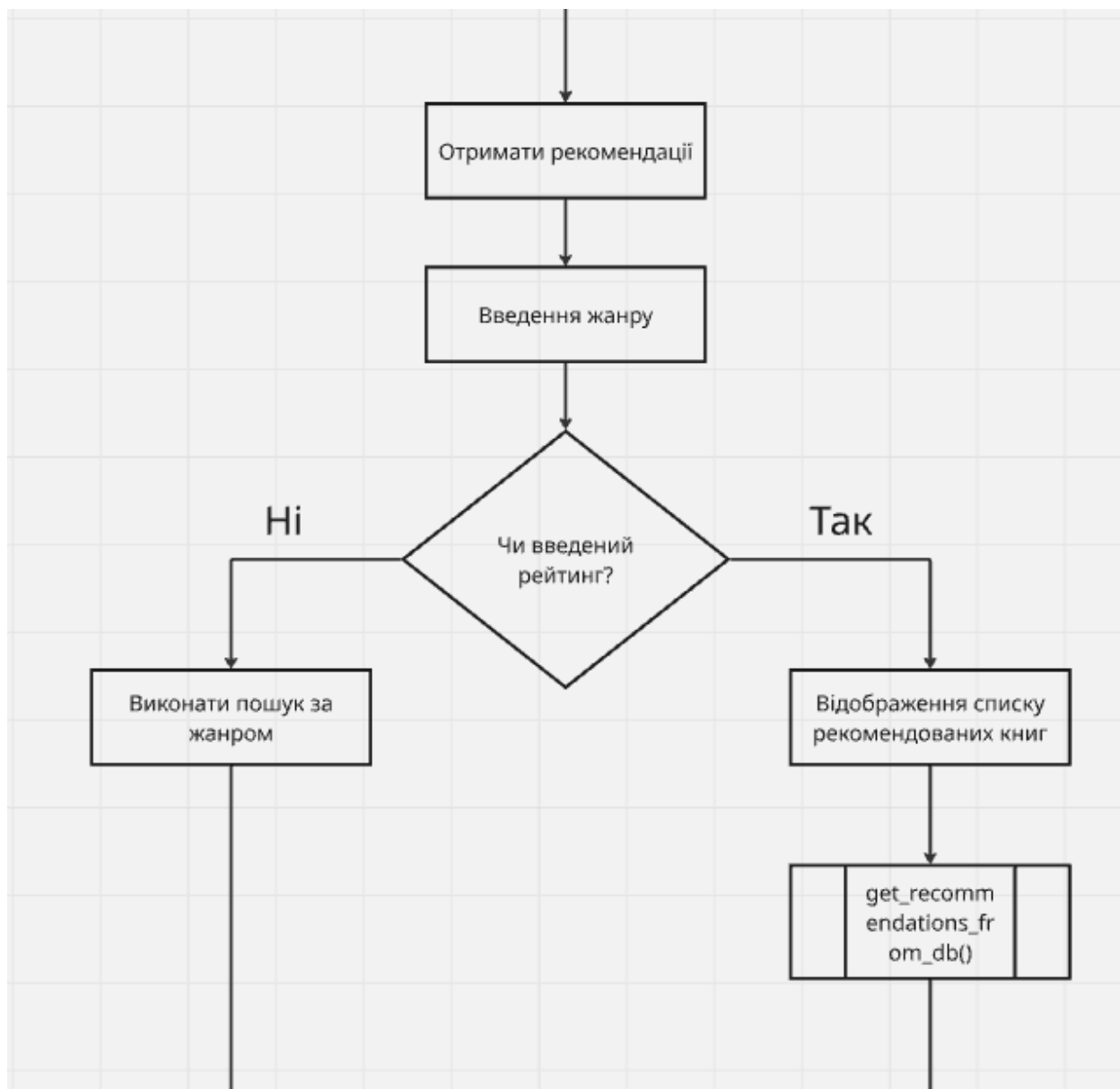

Рис.3.2.5 – Алгоритм роботи завдання “Отримати рекомендації”

Рис.3.2.6 – Алгоритм роботи завдання “Отримати список книг”

Проектування алгоритму є важливим етапом розробки програмного забезпечення, що дозволяє структурувати логіку роботи та оптимізувати процеси. Запропонована схема забезпечує гнучкість, надійність та зручність у використанні, а також гарантує ефективний підбір та рекомендацію книг відповідно до вподобань користувача. Використання бази даних дозволяє зберігати та обробляти інформацію про книги, жанри, рейтинги та користувачів, що сприяє точності та персоналізації рекомендацій.

4. РОЗРОБКА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Розробка програмного забезпечення для рекомендації книг включає кілька основних етапів: створення бази даних, реалізацію основних модулів та розробку графічного інтерфейсу. База даних містить інформацію про книги, жанри, рейтинги та вподобання користувачів. Основні модулі забезпечують обробку даних та генерацію рекомендацій, а графічний інтерфейс надає користувачам зручний доступ до функціоналу додатку.

4.1 Створення бази даних

Створення бази даних є одним із ключових етапів розробки програмного додатку для рекомендації книг. База даних забезпечує збереження та управління інформацією про книги, жанри, рейтинги, відгуки користувачів та їхні вподобання.

Процес розробки бази даних включає:

- Проектування структури даних та взаємозв'язків між таблицями.
- Використання SQL Server для зберігання даних.
- Реалізацію взаємодії додатку з базою даних через мову Python та бібліотеку pyodbc.

Правильна організація бази даних дозволяє швидко обробляти інформацію, створювати

Для роботи з базою даних використовується бібліотека pyodbc, яка дозволяє взаємодіяти з SQL Server через ODBC (Open Database Connectivity). ODBC – це стандартний інтерфейс програмування, який дозволяє Python підключатися до різних СУБД (систем управління базами даних), зокрема Microsoft SQL Server.

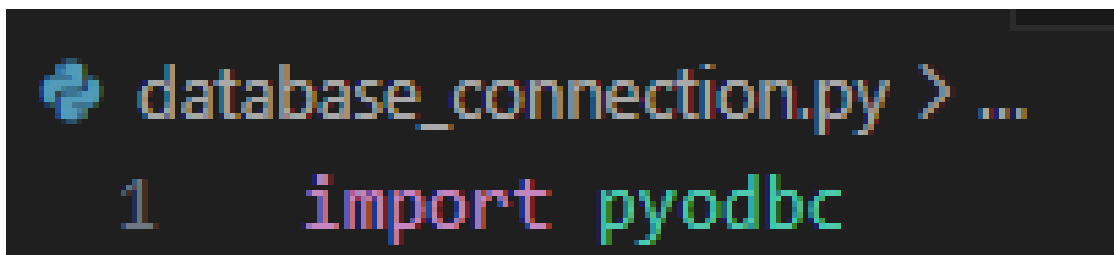

Рис.4.1.1 – Імпорт pyodbc

4.2 Налаштування підключення до бази даних

- server – змінна, яка має містити назву сервера бази даних (може бути локальний сервер або хмарний).
- database – назва бази даних, у якій зберігається інформація про книги.

```
server = 'DESKTOP-B6GT8ND'  
database = 'BooksDB'
```

Рис.4.2.1 – Назва бази даних та серверу

4.3 Функція для встановлення підключення до бази даних

Функція `get_connection()` створює та повертає об'єкт підключення до бази даних.

Основні параметри підключення:

- DRIVER={{ODBC Driver 17 for SQL Server}} – вказує драйвер ODBC для SQL Server.
- SERVER={server} – змінна, яка містить адресу або ім'я сервера.
- DATABASE={database} – змінна, яка містить назву бази даних (BooksDB).
- Trusted_Connection=yes – дозволяє використовувати автентифікацію Windows для підключення.
- Encrypt=yes – активує шифрування з'єднання для підвищення безпеки.
- TrustServerCertificate=yes – дозволяє використовувати самопідписані сертифікати при підключенні.

Ця функція використовується в усіх інших частинах програми для встановлення зв'язку з базою даних.

```
def get_connection():
    return pyodbc.connect(
        f'DRIVER={{ODBC Driver 17 for SQL Server}};'
        f'SERVER={server};'
        f'DATABASE={database};'
        f'Trusted_Connection=yes;'
        f'Encrypt=yes;'
        f'TrustServerCertificate=yes;'
    )
```

Рис.4.3.1 – Підключення до бази даних

4.4 Функція для додавання книги до бази даних

Перевірка введених даних:

- Перед виконанням запиту перевіряється, чи всі необхідні дані передані у функцію.
- Якщо хоча б одне поле не заповнене, програма виведе повідомлення про помилку і припинить виконання функції.

```
def add_book_to_db(title, author, genre, year, rating):
    if not title or not author or not genre or not year or not rating:
        print("Помилка: всі поля повинні бути заповнені!")
    return
```

Рис.4.4.1 – Функція додавання книги

Виконання SQL-запиту:

- Використовується контекстний менеджер with, щоб забезпечити автоматичне закриття підключення після виконання операції.
- Формується SQL-запит для вставки нової книги до таблиці Books.
- Використовуються параметризовані запити (?), які допомагають уникнути SQL-ін'єкцій.
- conn.commit() – підтверджує внесення змін у базу даних.

```
try:
    with get_connection() as conn:
        with conn.cursor() as cursor:
            print(f"Виконання запиту: INSERT INTO Books (Title, Author, Genre, Year, Rating) VALUES ('{title}', '{author}', '{genre}', {year}, {rating})")
            cursor.execute("""
                INSERT INTO Books (Title, Author, Genre, Year, Rating)
                VALUES (?, ?, ?, ?, ?)
            """, (title, author, genre, year, rating))
            conn.commit()
            print(f"Книга '{title}' додана до бази даних.")
```

Рис.4.4.2 – Вигляд SQL-запиту

Обробка помилок:

- Якщо виникає помилка, вона виводиться у консоль.

```
except pyodbc.Error as e:
    print(f"Помилка при додаванні книги: {e}")
except Exception as e:
    print(f"Невідома помилка: {e}")
```

Рис.4.4.3 – Обробка помилок

4.5 Функція для отримання рекомендованих книг із бази даних

Імпорти та клас:

- Ця функція шукає книги у базі за вказаним жанром.
- Якщо вказано min_rating, запит доповнюється фільтром за мінімальним рейтингом.

```
def get_recommendations_from_db(genre, min_rating=None):
    try:
        with get_connection() as conn:
            with conn.cursor() as cursor:
                query = "SELECT Title, Author, Genre, Year, Rating FROM Books WHERE Genre = ?"
                params = [genre]
```

Рис.4.5.1 – Функція отримання рекомендованих книг

Фільтрація за рейтингом:

- Якщо min_rating не передано, беруться всі книги вказаного жанру.

```
if min_rating is not None:
    query += " AND Rating >= ?"
    params.append(min_rating)
```

Рис.4.5.2 – Фільтрація за рейтингом

Виконання запиту та отримання результату:

- cursor.fetchall() повертає всі знайдені книги у вигляді списку.

```

        cursor.execute(query, params)
        books = cursor.fetchall()

        return books
    except pyodbc.Error as e:
        print(f"Помилка при отриманні рекомендацій: {e}")
        return []
    except Exception as e:
        print(f"Невідома помилка: {e}")
        return []

```

Рис.4.5.3 – Отримання результату

4.6 Функція для отримання всіх книг із бази даних

Функція `get_all_books_from_db()` виконує запит до бази даних і повертає список усіх книг, які є в таблиці Books.

Алгоритм роботи:

1. Встановлення підключення до бази даних:
  - Використовується контекстний менеджер `with get_connection() as conn`, який гарантує, що з'єднання буде автоматично закрито після завершення роботи.
2. Відправлення SQL-запиту:
  - Виконується запит `SELECT`, який отримує всі записи з таблиці Books.
  - У запиті вибираються лише конкретні поля: Title (назва), Author (автор), Genre (жанр), Year (рік) і Rating (рейтинг).
3. Отримання та повернення результатів:
  - Метод `fetchall()` повертає список усіх рядків, отриманих у результаті запиту.
  - Функція повертає цей список, щоб можна було використовувати його в інших частинах програми.
4. Обробка помилок:

Функція включає два блоки `except` для перехоплення можливих помилок:

- `pyodbc.Error` – для обробки помилок, пов'язаних із SQL-запитами та підключенням до бази.

5. У разі помилки виводиться відповідне повідомлення, а функція повертає порожній список (`[]`).

- `Exception` – загальний обробник для інших можливих винятків, не пов'язаних безпосередньо з `pyodbc`.

Функція `get_all_books_from_db()` дозволяє отримати список усіх книг із бази даних та забезпечує стабільність роботи завдяки обробці можливих помилок. Вона використовується для виведення повного каталогу книг у графічному інтерфейсі або в консольному виведенні.

```
def get_all_books_from_db():
    try:
        with get_connection() as conn:
            with conn.cursor() as cursor:
                cursor.execute("SELECT Title, Author, Genre, Year, Rating FROM Books")
                books = cursor.fetchall()
                return books
    except pyodbc.Error as e:
        print(f"Помилка при отриманні всіх книг: {e}")
        return []
    except Exception as e:
        print(f"Невідома помилка: {e}")
        return []
```

Рис.4.6.1 – Функція для отримання всіх книг із бази даних

4.7 Функція для оновлення інформації про книгу в базі даних

Функція `update_book_in_db(book_id, title=None, author=None, genre=None, year=None, rating=None)` дозволяє оновлювати інформацію про книгу в базі даних. Вона приймає `book_id` як обов'язковий параметр, а всі інші параметри є необов'язковими (`None` за замовчуванням), що дозволяє оновлювати лише певні поля.

Алгоритм роботи:

1. Встановлення підключення до бази даних
  - Використовується контекстний менеджер `with get_connection() as conn`, щоб автоматично закрити з'єднання після завершення операції.
2. Формування SQL-запиту:

- Спочатку створюється базовий запит.
- Створюється список параметрів `params = []`, який буде містити значення для оновлення.

3. Додавання змінних у SQL-запит:

- Якщо передано значення для `title`, `author`, `genre`, `year`, `rating`, вони додаються до запиту.

- Аналогічно додаються інші поля.

4. Видалення зайвої коми:

- Оскільки додаємо змінні динамічно, у кінці запиту може бути зайва кома.

- Додавання умови `WHERE` для конкретного запису

- Вказуємо, що оновлення має стосуватися лише книги з певним `id`:

5. Виконання SQL-запиту

- Передаємо сформований запит і список параметрів у `cursor.execute()`.

- Використовується підстановка `?`, що захищає від SQL-ін'єкцій.

6. Збереження змін:

- Виконується `conn.commit()`, щоб зміни були застосовані в базі даних.

7. Обробка помилок:

- Якщо виникає помилка SQL-запиту, виводиться відповідне повідомлення.

- Якщо виникає інша невідома помилка, вона теж обробляється.

Функція `update_book_in_db()` дозволяє оновлювати дані про книги в базі без необхідності змінювати всі поля. Завдяки цьому можна, наприклад, змінити тільки рейтинг книги або її автора, залишивши інші дані без змін.

```

def update_book_in_db(book_id, title=None, author=None, genre=None, year=None, rating=None):
    try:
        with get_connection() as conn:
            with conn.cursor() as cursor:
                query = "UPDATE Books SET "
                params = []
                if title:
                    query += "Title = ?, "
                    params.append(title)
                if author:
                    query += "Author = ?, "
                    params.append(author)
                if genre:
                    query += "Genre = ?, "
                    params.append(genre)
                if year:
                    query += "Year = ?, "
                    params.append(year)
                if rating:
                    query += "Rating = ?, "
                    params.append(rating)

                query = query.rstrip(', ')
                query += " WHERE id = ?"
                params.append(book_id)

                cursor.execute(query, params)
                conn.commit()
                print(f"Книга з ID {book_id} оновлена.")
    except pyodbc.Error as e:
        print(f"Помилка при оновленні книги: {e}")
    except Exception as e:
        print(f"Невідома помилка: {e}")

```

Рис.4.7.1 – Функція для оновлення інформації про книгу в базі даних

4.8 Функція для видалення книги з бази даних

Функція `delete_book_from_db(book_id)` видаляє книгу з бази даних за її унікальним ідентифікатором `book_id`. Вона встановлює з'єднання з базою, виконує SQL-запит для видалення відповідного запису, перевіряє успішність операції та обробляє можливі помилки.

Алгоритм роботи:

1. Встановлення з'єднання з базою даних:
  - Викликається функція `get_connection()`, яка повертає підключення до бази.
  - Використовується `conn.cursor()`, що дозволяє виконувати SQL-запити.

2. Формування та виконання SQL-запиту:
  - Запит `DELETE FROM Books WHERE id = ?` використовується для видалення книги, де `?` замінюється на значення `book_id`.
  - Передача параметрів окремо `((book_id,))` захищає від SQL-ін'єкцій.
3. Підтвердження змін у базі:
  - Викликається `conn.commit()`, щоб зміни набули чинності.
4. Перевірка успішності операції:
  - Якщо `cursor.rowcount == 0`, тобто жоден запис не був видалений, виникає помилка `ValueError`, що означає, що книги з таким `id` у базі не існує.
5. Закриття курсору та з'єднання:
  - `cursor.close()` та `conn.close()` закривають об'єкти, щоб звільнити ресурси бази даних.
6. Обробка помилок:
  - Якщо під час роботи функції виникає будь-яка помилка, вона перехоплюється у блоці `except`.
  - Створюється новий виняток із повідомленням про помилку, щоб користувач отримав зрозумілу інформацію про проблему.

Функція забезпечує безпечне видалення книги з бази даних і гарантує, що користувач отримає повідомлення у випадку, якщо книгу не знайдено або виникла інша помилка.

```
def delete_book_from_db(book_id):
    try:
        conn = get_connection()
        cursor = conn.cursor()

        cursor.execute("DELETE FROM Books WHERE id = ?", (book_id,))
        conn.commit()

        if cursor.rowcount == 0:
            raise ValueError("Книга з таким ID не знайдена.")
        cursor.close()
        conn.close()
    except Exception as e:
        raise Exception(f"Помилка при видаленні книги: {e}")
```

Рис.4.8.1 – Функція для видалення книги з бази даних

4.9 Візуальна частина

Імпорт бібліотек:

- tkinter – основна бібліотека для створення GUI в Python.
- messagebox – модуль для відображення повідомлень (підтвердження успіху, помилки тощо).
- ttk – модуль для розширених віджетів інтерфейсу.
- database_connection – імпорт функцій для роботи з базою даних:
  - add_book_to_db() – додає книгу до бази даних.
  - get_recommendations_from_db() – отримує рекомендації книг.
  - update_book_in_db() – оновлює дані книги в базі.
  - delete_book_from_db() – видаляє книгу з бази.

```
import tkinter as tk
from tkinter import messagebox
from tkinter import ttk
from database_connection import add_book_to_db, get_recommendations_from_db, update_book_in_db, delete_book_from_db
```

Рис.4.9.1 – Імпорт бібліотек

4.10 Функція для додавання книги

Призначення: отримує дані з полів вводу та передає їх у базу.

Алгоритм роботи:

1. Отримує назву, автора, жанр, рік та рейтинг книги.
2. Перевіряє, чи всі поля заповнені.
3. Пробує конвертувати рік у int, а рейтинг у float.
4. Викликає функцію add_book_to_db() для додавання книги.
5. Відображає повідомлення про успішне додавання або помилку.
6. Очищає поля вводу після додавання.

```
def add_book():
    title = entry_title.get()
    author = entry_author.get()
    genre = entry_genre.get()
    year = entry_year.get()
    rating = entry_rating.get()

    if title and author and genre and year and rating:
        try:
            year = int(year)
            rating = float(rating)

            add_book_to_db(title, author, genre, year, rating)
            messagebox.showinfo("Успіх", "Книга додана до бази даних.")
            clear_add_book_fields()
        except ValueError:
            messagebox.showwarning("Помилка вводу", "Будь ласка, введіть коректні числа для року та рейтингу.")
        except Exception as e:
            messagebox.showerror("Помилка", f"Сталася помилка: {e}")
    else:
        messagebox.showwarning("Увага", "Будь ласка, заповніть всі поля.")
```

Рис.4.10.1 – Функція для додавання книги

4.11 Функція для редагування книги

Призначення: оновлює дані книги у базі даних.

Алгоритм роботи:

1. Отримує ID книги та нові значення полів.
2. Перевіряє, чи всі поля заповнені.
3. Конвертує рік і рейтинг у відповідні числові формати.
4. Викликає update_book_in_db() для оновлення запису в базі.
5. Показує повідомлення про успіх або помилку.
6. Очищає поля вводу.

```
def edit_book():
    book_id = entry_book_id.get()
    title = entry_title.get()
    author = entry_author.get()
    genre = entry_genre.get()
    year = entry_year.get()
    rating = entry_rating.get()

    if book_id and title and author and genre and year and rating:
        try:
            year = int(year)
            rating = float(rating)

            update_book_in_db(book_id, title, author, genre, year, rating)
            messagebox.showinfo("Успіх", "Дані книги оновлено.")
            clear_add_book_fields()
        except ValueError:
            messagebox.showwarning("Помилка вводу", "Будь ласка, введіть коректні числа для року та рейтингу.")
        except Exception as e:
            messagebox.showerror("Помилка", f"Сталася помилка: {e}")
    else:
        messagebox.showwarning("Увага", "Будь ласка, заповніть всі поля.")
```

Рис.4.11.1 – Функція для редагування книги

4.12 Функція для видалення книги

Призначення: видаляє книгу з бази даних за її ID.

Алгоритм роботи:

1. Отримує ID книги.
2. Перевіряє, чи введено ID.
3. Викликає `delete_book_from_db()` для видалення книги.
4. Показує повідомлення про успіх або помилку.
5. Очищає поля вводу.

```
def delete_book():
    book_id = entry_book_id.get()

    if book_id:
        try:
            delete_book_from_db(book_id)
            messagebox.showinfo("Успіх", f"Книга з ID {book_id} видалена з бази даних.")
            clear_add_book_fields()
        except Exception as e:
            messagebox.showerror("Помилка", f"Сталася помилка: {e}")
    else:
        messagebox.showwarning("Увага", "Будь ласка, введіть ID книги для видалення.")
```

Рис.4.12.1 – Функція для видалення книги

4.13 Функція очищення форми

Функція `clear_add_book_fields()` потрібна для того, щоб після виконання операцій з книгами всі поля ставали порожніми та були готові до введення нових даних.

Коли ця функція викликається, вона:

1. Очищає поле ID книги → `entry_book_id.delete(0, tk.END)`
2. Очищає поле назви книги → `entry_title.delete(0, tk.END)`
3. Очищає поле автора → `entry_author.delete(0, tk.END)`
4. Очищає поле жанру → `entry_genre.delete(0, tk.END)`
5. Очищає поле року видання → `entry_year.delete(0, tk.END)`
6. Очищає поле рейтингу → `entry_rating.delete(0, tk.END)`

Після додавання, редагування або видалення книги потрібно очистити поля вводу, щоб користувач міг вводити нові дані без необхідності видаляти старі вручну.

```
def clear_add_book_fields():
    entry_book_id.delete(0, tk.END)
    entry_title.delete(0, tk.END)
    entry_author.delete(0, tk.END)
    entry_genre.delete(0, tk.END)
    entry_year.delete(0, tk.END)
    entry_rating.delete(0, tk.END)
```

Рис.4.13.1 – Функція очищення форми

4.14 Функція для отримання рекомендацій

Призначення: відображає список рекомендованих книг за жанром та рейтингом.

Алгоритм роботи:

1. Отримує вибраний жанр і мінімальний рейтинг.
2. Конвертує рейтинг у число або залишає None.
3. Викликає `get_recommendations_from_db()` для отримання списку книг.
4. Відображає список рекомендацій у текстовому полі.

```
def recommend_books():
    genre = combo_genre.get()
    min_rating = entry_recommend_rating.get()

    try:
        if min_rating:
            min_rating = float(min_rating)
        else:
            min_rating = None

        books = get_recommendations_from_db(genre, min_rating)
        result_text.delete(1.0, tk.END)

        if books:
            for book in books:
                result_text.insert(tk.END, f"{book.Title} by {book.Author} ({book.Year}) - Rating: {book.Rating}\n")
            else:
                result_text.insert(tk.END, "Немає рекомендацій за вашим запитом.\n")
    except ValueError:
        messagebox.showwarning("Помилка вводу", "Будь ласка, введіть коректний рейтинг.")
    except Exception as e:
        messagebox.showerror("Помилка", f"Сталася помилка: {e}")
```

Рис.4.14.1 – Метод `send_reminder`

4.15 Ініціалізація головного вікна

1. Ініціалізація головного вікна:

- `root = tk.Tk()` – створює головне вікно додатка.
- `root.title("Програмний додаток для рекомендацій книг")` – задає заголовок вікна.
- `root.geometry("650x750")` – встановлює розмір вікна (ширина 650 пікселів, висота 750 пікселів).
- `root.config(bg="#e0f7fa")` – задає фон вікна (блідо-блакитний колір).

2. Налаштування стилю кнопок:

- Використовується `ttk.Style()` для зміни стилю кнопок (`TButton`).
- `style.configure("TButton", font=("Arial", 12), padding=10, relief="flat", background="#4CAF50", foreground="red")` – змінює вигляд кнопок (шрифт, колір, розмір).
- `style.map("TButton", background=[('active', '#388E3C')])` – змінює колір кнопки при наведенні.

3. Фрейм для роботи з книгами:

- `frame_add_book=tk.LabelFrame(root,text="Додати/Редагувати/Видалити книгу", ...)` – створює контейнер для віджетів, пов'язаних з додаванням, редагуванням і видаленням книг.
- Додаються поля вводу:
  - `entry_book_id` – для введення ID книги при редагуванні або видаленні.
  - `entry_title` – для введення назви книги.
  - `entry_author` – для введення імені автора.
  - `entry_genre` – для введення жанру книги.
  - `entry_year` – для введення року видання.
  - `entry_rating` – для введення рейтингу книги.
- Додаються кнопки:
  - Додати книгу (викликає `add_book`).

- Редагувати книгу (викликає edit_book).
- Видалити книгу (викликає delete_book).

4. Фрейм для рекомендацій книг:

- frame_recommend = tk.LabelFrame(root, text="Рекомендації", ...) – створює контейнер для рекомендацій.
- combo_genre – випадаючий список жанрів.
- entry_recommend_rating – поле для введення мінімального рейтингу.
- Отримати рекомендації – кнопка, яка викликає recommend_books.
- result_text – текстове поле для відображення списку рекомендованих книг.

5. Запуск головного циклу програми:

- root.mainloop() – запускає головний цикл обробки подій, щоб вікно програми залишалося відкритим та реагувало на дії користувача.

```
root = tk.Tk()
root.title("Програмний додаток для рекомендацій книг")
root.geometry("650x750")
root.config(bg="#e0f7fa")

style = ttk.Style()
style.configure("TButton",
                font=("Arial", 12),
                padding=10,
                relief="flat",
                background="#4CAF50",
                foreground="red")
style.map("TButton",
         background=[('active', '#388E3C')])
```

Рис.4.15.1 – Ініціалізація головного вікна

```

frame_add_book = tk.LabelFrame(root, text="Додати/Редагувати/Видалити книгу", padx=10, pady=10, bg="#e0f7fa", font=("Arial", 14))
frame_add_book.pack(padx=10, pady=10, fill="both")

tk.Label(frame_add_book, text="ID книги (для редагування/видалення):", bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=0, column=0)
entry_book_id = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="ffffff")
entry_book_id.grid(row=0, column=1)

tk.Label(frame_add_book, text="Назва книги:", bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=1, column=0)
entry_title = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="ffffff")
entry_title.grid(row=1, column=1)

tk.Label(frame_add_book, text="Автор:", bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=2, column=0)
entry_author = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="ffffff")
entry_author.grid(row=2, column=1)

tk.Label(frame_add_book, text="Жанр:", bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=3, column=0)
entry_genre = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="ffffff")
entry_genre.grid(row=3, column=1)

tk.Label(frame_add_book, text="Рік видання:", bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=4, column=0)
entry_year = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="ffffff")
entry_year.grid(row=4, column=1)

tk.Label(frame_add_book, text="Рейтинг:", bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=5, column=0)
entry_rating = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="ffffff")
entry_rating.grid(row=5, column=1)

ttk.Button(frame_add_book, text="Додати книгу", command=add_book, style="TButton").grid(row=6, column=0, pady=10)
ttk.Button(frame_add_book, text="Редагувати книгу", command=edit_book, style="TButton").grid(row=6, column=1, pady=10)
ttk.Button(frame_add_book, text="Видалити книгу", command=delete_book, style="TButton").grid(row=7, columnspan=2, pady=10)

frame_recommend = tk.LabelFrame(root, text="Рекомендації", padx=10, pady=10, bg="#e0f7fa", font=("Arial", 14))
frame_recommend.pack(padx=10, pady=10, fill="both")

tk.Label(frame_recommend, text="Жанр для рекомендацій:", bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=0, column=0)

```

Рис.4.15.2 – Налаштування фреймів та кнопок

```

combo_genre = ttk.Combobox(frame_recommend, font=("Arial", 12), values=["Фантастика", "Історичний роман", "Роман", "Есеїстика", "Поезія"],
combo_genre.grid(padx=10, pady=10, row=0, column=1)

tk.Label(frame_recommend, text="Мінімальний рейтинг:", bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=1, column=0)
entry_recommend_rating = tk.Entry(frame_recommend, font=("Arial", 12), bg="ffffff")
entry_recommend_rating.grid(row=1, column=1)

ttk.Button(frame_recommend, text="Отримати рекомендації", command=recommend_books, style="TButton").grid(row=2, columnspan=2, pady=10)

result_text = tk.Text(root, height=10, width=50, font=("Arial", 12), bg="ffffff", wrap=tk.WORD)
result_text.pack(padx=10, pady=10)

root.mainloop()

```

Рис.4.15.3 – Налаштування рекомендацій

5. КЕРІВНИЦТВО КОРИСТУВАЧА

Програмний додаток для рекомендацій книг має зручний графічний інтерфейс, що дозволяє користувачам легко керувати базою даних книг та отримувати рекомендації.

Запуск програми:

Щоб розпочати роботу з додатком, необхідно запустити файл book_recommendation_app.py. Після запуску відкриється головне вікно, яке містить основні інструменти для керування книгами та отримання рекомендацій.

Головне вікно містить два основні розділи:

- Блок для управління книгами (додавання, редагування, видалення записів).
- Блок рекомендацій (отримання списку рекомендованих книг).

Програмний додаток для рекомендацій книг

Додати/Редагувати/Видалити книгу

ID книги (для редагування/видалення):

Назва книги:

Автор:

Жанр:

Рік видання:

Рейтинг:

Додати книгу

Редагувати книгу

Видалити книгу

Рекомендації

Жанр для рекомендацій:

Мінімальний рейтинг:

Отримати рекомендації

Рис.5.1 – Загальний вигляд програмного додатку

Функціональні можливості програми:

1) Додавання нової книги:

Щоб додати книгу до бази даних, користувачеві необхідно:

1. Ввести назву книги у відповідне поле.
2. Вказати автора книги.
3. Обрати або ввести жанр книги.
4. Ввести рік видання книги.
5. Вказати рейтинг (оцінку книги за шкалою, наприклад, від 1 до 10).
6. Натиснути кнопку "Додати книгу".

Після натискання кнопки книга буде збережена в базі даних, і користувач отримає повідомлення про успішне додавання.

Рис.5.2 – Додавання нової книги

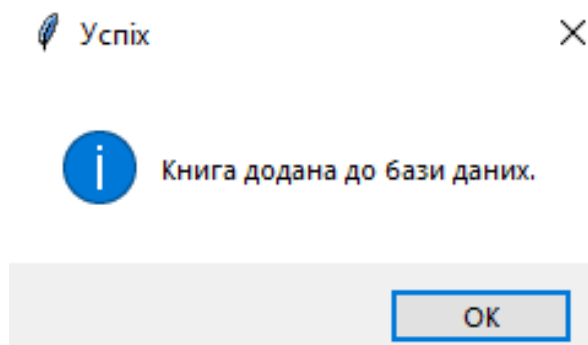

Рис.5.3 – Повідомлення про успішне додавання нової книги до бази даних

2) Редагування книги:

Щоб змінити інформацію про вже існуючу книгу, необхідно:

1. Ввести ID книги, яку потрібно відредагувати (ID можна знайти у списку або при перегляді даних).
2. Ввести нові значення для змінюваних полів (назва, автор, жанр, рік видання, рейтинг).
3. Натиснути кнопку "Редагувати книгу".

Якщо книга з вказаним ID є в базі даних, програма оновить її дані та покаже повідомлення про успішне редагування. Якщо ID не знайдено, з'явиться відповідне повідомлення про помилку.

Програмний додаток для рекомендацій книг

Додати/Редагувати/Видалити книгу

ID книги (для редагування/видалення):	1001
Назва книги:	Тигропови
Автор:	Іван Багряний
Жанр:	Пригодницький роман
Рік видання:	1944
Рейтинг:	5.0

Додати книгу

Редагувати книгу

Видалити книгу

Рис.5.4 – Редагування існуючої книги

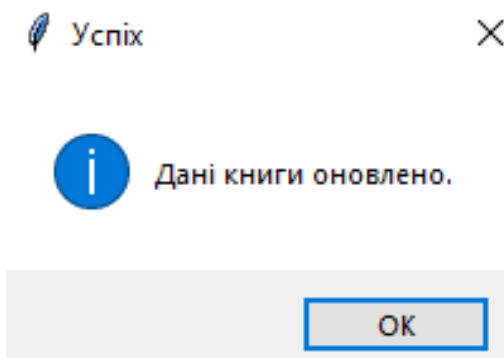

Рис.5.5 – Повідомлення про успішне оновлення книги

3) Видалення книги:

Для видалення книги з бази даних потрібно:

1. Ввести ID книги, яку потрібно видалити.
2. Натиснути кнопку "Видалити книгу".

Програма видалить запис із бази даних та виведе повідомлення про успішне видалення. Якщо книга з таким ID відсутня, програма повідомить про помилку.

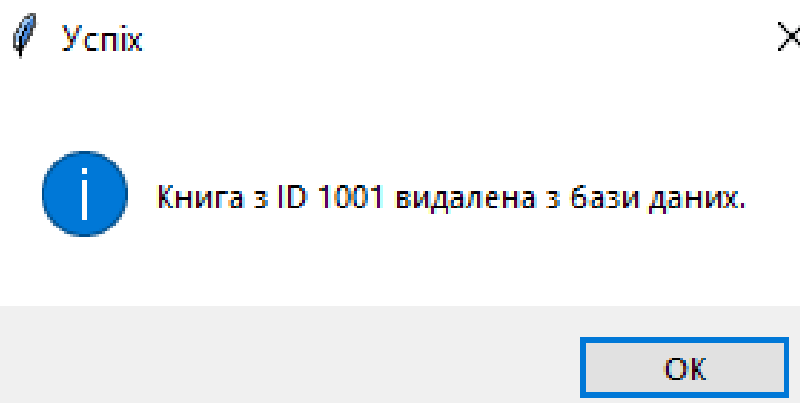

Рис.5.6 – Повідомлення про успішне видалення книги з бази даних

4) Отримання рекомендацій:

Користувач може отримати список рекомендованих книг за обраним жанром та мінімальним рейтингом. Для цього потрібно:

1. Обрати бажаний жанр зі списку доступних жанрів.
2. Ввести бажаний мінімальний рейтинг (наприклад, 7 або 8).
3. Натиснути кнопку "Отримати рекомендації".

Після натискання кнопки в нижній частині вікна з'явиться список книг, які відповідають заданим критеріям.

Відображення результатів:

Результати роботи програми, такі як список рекомендованих книг або повідомлення про успішні дії, відображаються в текстовому полі у нижній частині головного вікна.

Рекомендації

Жанр для рекомендацій:

Мінімальний рейтинг:

Отримати рекомендації

Коти, що плавають по океану by Сергій Жадан (2015) - Rating: 4.6
 Як любити когось by Дмитро Білоус (2019) - Rating: 4.6
 Між світлом і тінню by Олена Печорна (2015) - Rating: 4.7
 На межі світів by Володимир Арєнєв (2011) - Rating: 4.6
 Ключі від часу by Марина Соколова (2010) - Rating: 4.8
 Магія вітру by Ігор Чубай (2015) - Rating: 4.8
 Долина вітрів by Іван Світличний (2011) - Rating: 4.8
 За межами реальності by Євген Гуцало (2015) - Rating: 4.8
 Вічні світи by Юрій Іванович (2011) - Rating: 4.8

Рис.5.7 – Отримання рекомендацій за жанром “Фантастика” та рейтингом не нижче 4.6

Рекомендації

Жанр для рекомендацій:

Мінімальний рейтинг:

Отримати рекомендації

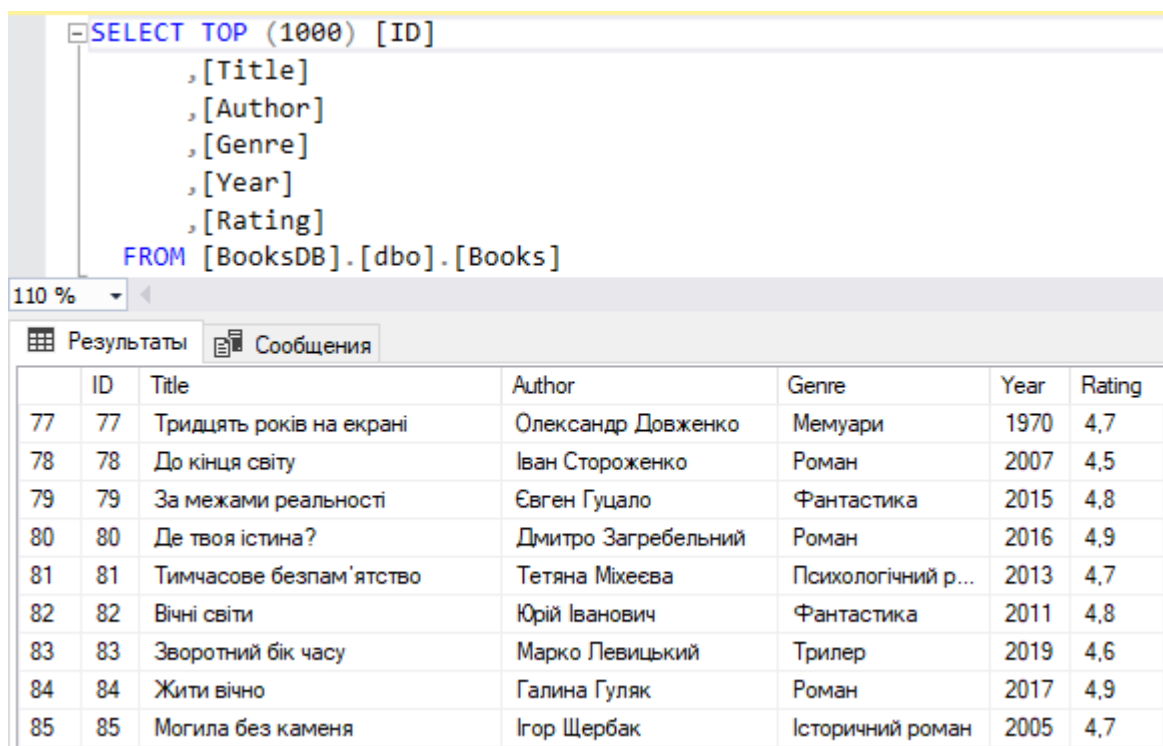
Кобзар by Тарас Шевченко (1840) - Rating: 5.0
 Літературний вітер by Микола Вінграновський (1970) - Rating: 4.9
 Небо в червоних тонах by Ірина Жипенко (1980) - Rating: 4.9
 Пісні без слів by Тетяна Череп-Пероганич (2000) - Rating: 4.9

Рис.5.8 – Отримання рекомендацій за жанром “Поезія” та рейтингом не нижче 4.9

Користувач може переглянути додані книги, редагувати записи або видаляти застарілу інформацію, що робить програму зручною для організації особистої бібліотеки.

Збереження даних:

Усі дані про книги автоматично зберігаються в базі даних SQL Server, що забезпечує збереження інформації навіть після закриття програми. Це дозволяє користувачеві продовжити роботу з книгами без втрати введених даних.

	ID	Title	Author	Genre	Year	Rating
77	77	Тридцять років на екрані	Олександр Довженко	Мемуари	1970	4,7
78	78	До кінця світу	Іван Стороженко	Роман	2007	4,5
79	79	За межами реальності	Євген Гуцало	Фантастика	2015	4,8
80	80	Де твоя істина?	Дмитро Загребельний	Роман	2016	4,9
81	81	Тимчасове безпам'ятство	Тетяна Міхеєва	Психологічний р...	2013	4,7
82	82	Вічні світи	Юрій Іванович	Фантастика	2011	4,8
83	83	Зворотний бік часу	Марко Левицький	Трилер	2019	4,6
84	84	Жити вічно	Галина Гуляк	Роман	2017	4,9
85	85	Могила без каменя	Ігор Щербак	Історичний роман	2005	4,7

Рис.5.9 – Збережені книги в базі даних

6. ВИСНОВКИ

Метою даного курсового проєкту було створення програмного додатка для рекомендації книг. Робота над проєктом була розділена на кілька етапів, що дозволило чітко визначити завдання та послідовно їх реалізувати:

- Аналіз предметної області та визначення вимог до додатка;
- Проектування архітектури програми та бази даних;
- Реалізація функціоналу додавання, редагування та видалення книг;
- Розробка графічного інтерфейсу для взаємодії з користувачем;
- Тестування додатка та усунення помилок.

На початковому етапі було проведено аналіз функціональних вимог до системи, визначено необхідні можливості, такі як збереження інформації про книги, пошук та видача рекомендацій на основі жанру та рейтингу. Для реалізації додатка було обрано мову програмування **Python** у поєднанні з бібліотекою **Tkinter** для створення графічного інтерфейсу та базою даних для збереження інформації.

У ході розробки було створено зручний інтерфейс, що дозволяє користувачам легко керувати списком книг та отримувати рекомендації відповідно до своїх уподобань. Завдяки використанню бази даних забезпечено надійне збереження даних і швидкий доступ до них.

Таким чином, у результаті виконання курсової роботи я отримав практичні навички проєктування програмного забезпечення, розробки баз даних, створення графічних інтерфейсів і роботи з алгоритмами фільтрації та рекомендацій. Розроблений додаток може бути корисним для книжкових магазинів, бібліотек або просто читачів, які шукають нові книги за своїми вподобаннями.

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Head-First Python, 2nd edition: Paul Barry. - Sebastopol, California, U.S.: O'Reilly Media, 2016. – 622 с.
2. Think Python: How to Think Like a Computer Scientist, 2nd edition: Allen B. Downey. - Sebastopol, California, U.S.: O'Reilly Media, 2015. – 292 с.
3. Clean Code: A Handbook of Agile Software Craftsmanship: Robert C. Martin. - London, England: Pearson, 2008. – 464 с.
4. Python.org: веб-сайт. URL: <https://www.python.org>
5. Python Tutorial: веб-сайт. URL: <https://www.w3schools.com/python/>
6. Learn to become a modern Python developer: веб-сайт. URL: <https://roadmap.sh/python/>

ДОДАТКИ

Додаток А

```
import pyodbc

server = "
database = 'BooksDB'

def get_connection():
    """Функція для отримання підключення до бази даних."""
    return pyodbc.connect(
        f'DRIVER={{ ODBC Driver 17 for SQL Server }};'
        f'SERVER={server};'
        f'DATABASE={database};'
        f'Trusted_Connection=yes;'
        f'Encrypt=yes;'
        f'TrustServerCertificate=yes;'
    )

def add_book_to_db(title, author, genre, year, rating):
    if not title or not author or not genre or not year or not rating:
        print("Помилка: всі поля повинні бути заповнені!")
        return

    try:
        with get_connection() as conn:
            with conn.cursor() as cursor:
                print(f'Виконання запиту: INSERT INTO Books (Title, Author,
Genre, Year, Rating) VALUES ('{title}', '{author}', '{genre}', {year},
{rating})')
                cursor.execute("""
```

```

        INSERT INTO Books (Title, Author, Genre, Year, Rating)
        VALUES (?, ?, ?, ?, ?)
        """ , (title, author, genre, year, rating))
        conn.commit()

        print(f"Книга '{title}' додана до бази даних.")
except pyodbc.Error as e:
    print(f"Помилка при додаванні книги: {e}")
except Exception as e:
    print(f"Невідома помилка: {e}")

def get_recommendations_from_db(genre, min_rating=None):
    try:
        with get_connection() as conn:
            with conn.cursor() as cursor:
                query = "SELECT Title, Author, Genre, Year, Rating FROM
Books WHERE Genre = ?"
                params = [genre]

                if min_rating is not None:
                    query += " AND Rating >= ?"
                    params.append(min_rating)

                cursor.execute(query, params)
                books = cursor.fetchall()

                return books
    except pyodbc.Error as e:
        print(f"Помилка при отриманні рекомендацій: {e}")
        return []
    except Exception as e:

```

```

        print(f'Невідома помилка: {e}')
        return []

def get_all_books_from_db():
    try:
        with get_connection() as conn:
            with conn.cursor() as cursor:
                cursor.execute("SELECT Title, Author, Genre, Year, Rating
FROM Books")
                books = cursor.fetchall()
                return books
    except pyodbc.Error as e:
        print(f'Помилка при отриманні всіх книг: {e}')
        return []
    except Exception as e:
        print(f'Невідома помилка: {e}')
        return []

def update_book_in_db(book_id, title=None, author=None, genre=None,
year=None, rating=None):
    try:
        with get_connection() as conn:
            with conn.cursor() as cursor:
                query = "UPDATE Books SET "
                params = []
                if title:
                    query += "Title = ?, "
                    params.append(title)
                if author:
                    query += "Author = ?, "

```



```

        params.append(author)
    if genre:
        query += "Genre = ?, "
        params.append(genre)
    if year:
        query += "Year = ?, "
        params.append(year)
    if rating:
        query += "Rating = ?, "
        params.append(rating)

    query = query.rstrip(', ')
    query += " WHERE id = ?"
    params.append(book_id)

    cursor.execute(query, params)
    conn.commit()

    print(f"Книга з ID {book_id} оновлена.")
except pyodbc.Error as e:
    print(f"Помилка при оновленні книги: {e}")
except Exception as e:
    print(f"Невідома помилка: {e}")

def delete_book_from_db(book_id):
    try:
        conn = get_connection()
        cursor = conn.cursor()

        cursor.execute("DELETE FROM Books WHERE id = ?", (book_id,))
        conn.commit()

```

```

if cursor.rowcount == 0:
    raise ValueError("Книга с таким ID не найдена.")
cursor.close()
conn.close()
except Exception as e:
    raise Exception(f"Ошибка при удалении книги: {e}")

```

```

import tkinter as tk
from tkinter import messagebox
from tkinter import ttk
from database_connection import add_book_to_db,
get_recommendations_from_db, update_book_in_db, delete_book_from_db

def add_book():
    title = entry_title.get()
    author = entry_author.get()
    genre = entry_genre.get()
    year = entry_year.get()
    rating = entry_rating.get()

    if title and author and genre and year and rating:
        try:
            year = int(year)
            rating = float(rating)

            add_book_to_db(title, author, genre, year, rating)
            messagebox.showinfo("Успіх", "Книга додана до бази даних.")
            clear_add_book_fields()
        except ValueError:
            messagebox.showwarning("Помилка вводу", "Будь ласка, введіть
коректні числа для року та рейтингу.")
        except Exception as e:
            messagebox.showerror("Помилка", f"Сталася помилка: {e}")
    else:

```

```
messagebox.showwarning("Увага", "Будь ласка, заповніть всі  
поля.")
```

```
def edit_book():
```

```
    book_id = entry_book_id.get()
```

```
    title = entry_title.get()
```

```
    author = entry_author.get()
```

```
    genre = entry_genre.get()
```

```
    year = entry_year.get()
```

```
    rating = entry_rating.get()
```

```
    if book_id and title and author and genre and year and rating:
```

```
        try:
```

```
            year = int(year)
```

```
            rating = float(rating)
```

```
            update_book_in_db(book_id, title, author, genre, year, rating)
```

```
            messagebox.showinfo("Успіх", "Дані книги оновлено.")
```

```
            clear_add_book_fields()
```

```
        except ValueError:
```

```
            messagebox.showwarning("Помилка вводу", "Будь ласка, введіть  
коректні числа для року та рейтингу.")
```

```
        except Exception as e:
```

```
            messagebox.showerror("Помилка", f"Сталася помилка: {e}")
```

```
    else:
```

```
        messagebox.showwarning("Увага", "Будь ласка, заповніть всі  
поля.")
```

```

def delete_book():
    book_id = entry_book_id.get()

    if book_id:
        try:

            delete_book_from_db(book_id)
            messagebox.showinfo("Успіх", f"Книга з ID {book_id} видалена з
бази даних.")
            clear_add_book_fields()
        except Exception as e:
            messagebox.showerror("Помилка", f"Сталася помилка: {e}")
    else:
        messagebox.showwarning("Увага", "Будь ласка, введіть ID книги
для видалення.")

def clear_add_book_fields():
    entry_book_id.delete(0, tk.END)
    entry_title.delete(0, tk.END)
    entry_author.delete(0, tk.END)
    entry_genre.delete(0, tk.END)
    entry_year.delete(0, tk.END)
    entry_rating.delete(0, tk.END)

def recommend_books():
    genre = combo_genre.get()
    min_rating = entry_recommend_rating.get()

    try:
        if min_rating:

```

```

        min_rating = float(min_rating)
    else:
        min_rating = None

    books = get_recommendations_from_db(genre, min_rating)
    result_text.delete(1.0, tk.END)

    if books:
        for book in books:
            result_text.insert(tk.END, f'{book.Title} by {book.Author}
({book.Year}) - Rating: {book.Rating}\n')
        else:
            result_text.insert(tk.END, "Немає рекомендацій за вашим
запитом.\n")

    except ValueError:
        messagebox.showwarning("Помилка вводу", "Будь ласка, введіть
коректний рейтинг.")
    except Exception as e:
        messagebox.showerror("Помилка", f"Сталася помилка: {e}")

root = tk.Tk()
root.title("Програмний додаток для рекомендацій книг")
root.geometry("650x750")
root.config(bg="#e0f7fa")

style = ttk.Style()
style.configure("TButton",
                font=("Arial", 12),
                padding=10,

```

```

        relief="flat",
        background="#4CAF50",
        foreground="red")
style.map("TButton",
        background=[('active', '#388E3C')])

frame_add_book = tk.LabelFrame(root,
text="Додати/Редагувати/Видалити книгу", padx=10, pady=10,
bg="#e0f7fa", font=("Arial", 14))
frame_add_book.pack(padx=10, pady=10, fill="both")

tk.Label(frame_add_book, text="ID книги (для редагування/видалення):",
bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=0, column=0)
entry_book_id = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="#ffffff")
entry_book_id.grid(row=0, column=1)

tk.Label(frame_add_book, text="Назва книги:", bg="#e0f7fa",
font=("Arial", 12)).grid(row=1, column=0)
entry_title = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="#ffffff")
entry_title.grid(row=1, column=1)

tk.Label(frame_add_book, text="Автор:", bg="#e0f7fa", font=("Arial",
12)).grid(row=2, column=0)
entry_author = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="#ffffff")
entry_author.grid(row=2, column=1)

tk.Label(frame_add_book, text="Жанр:", bg="#e0f7fa", font=("Arial",
12)).grid(row=3, column=0)
entry_genre = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="#ffffff")
entry_genre.grid(row=3, column=1)

```

```
tk.Label(frame_add_book, text="Рік видання:", bg="#e0f7fa",
font=("Arial", 12)).grid(row=4, column=0)
entry_year = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="#ffffff")
entry_year.grid(row=4, column=1)
```

```
tk.Label(frame_add_book, text="Рейтинг:", bg="#e0f7fa", font=("Arial",
12)).grid(row=5, column=0)
entry_rating = tk.Entry(frame_add_book, font=("Arial", 12), bg="#ffffff")
entry_rating.grid(row=5, column=1)
```

```
ttk.Button(frame_add_book, text="Додати книгу", command=add_book,
style="TButton").grid(row=6, column=0, pady=10)
ttk.Button(frame_add_book, text="Редагувати книгу",
command=edit_book, style="TButton").grid(row=6, column=1, pady=10)
ttk.Button(frame_add_book, text="Видалити книгу",
command=delete_book, style="TButton").grid(row=7, columnspan=2,
pady=10)
```

```
frame_recommend = tk.LabelFrame(root, text="Рекомендації", padx=10,
pady=10, bg="#e0f7fa", font=("Arial", 14))
frame_recommend.pack(padx=10, pady=10, fill="both")
```

```
tk.Label(frame_recommend, text="Жанр для рекомендацій:",
bg="#e0f7fa", font=("Arial", 12)).grid(row=0, column=0)
```

```
combo_genre = ttk.Combobox(frame_recommend, font=("Arial", 12),
values=["Фантастика", "Історичний роман", "Роман", "Есеїстика",
"Поезія", "Трилер", "Мемуари", "Комедія", "Драма", "Готичний роман",
"Листи", "Історична повість"]) # Додайте список жанрів
```



```
combo_genre.grid(padx=10, pady=10, row=0, column=1)
```

```
tk.Label(frame_recommend, text="Мінімальний рейтинг:", bg="#e0f7fa",  
font=("Arial", 12)).grid(row=1, column=0)
```

```
entry_recommend_rating = tk.Entry(frame_recommend, font=("Arial", 12),  
bg="#ffffff")
```

```
entry_recommend_rating.grid(row=1, column=1)
```

```
ttk.Button(frame_recommend, text="Отримати рекомендації",  
command=recommend_books, style="TButton").grid(row=2,  
columnspan=2, pady=10)
```

```
result_text = tk.Text(root, height=10, width=50, font=("Arial", 12),  
bg="#ffffff", wrap=tk.WORD)
```

```
result_text.pack(padx=10, pady=10)
```

```
root.mainloop()
```